

**CZTERY WIELKIE MIŁOŚCI KS. ORIONE:
JEZUS, MARYJA, PAPIEŻ, DUSZE,
NA PODSTAWIE JEGO LISTÓW I BIOGRAFII**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. KSIĄDZ ORIONE – ŚWIĘTY BOGATY W MIŁOŚĆ	5
1.1. Bóg źródłem miłości	5
1.2. Człowieczeństwo narzędziem miłości Bożej	6
1.3. Miłość drogą do złożenia daru z siebie	6
1.4. Tylko miłość zbawi świat	8
2. CZTERY WIELKIE MIŁOŚCI KS. ORIONE:	
JEZUS, MARYJA, PAPIEŻ, DUSZE	9
2.1. Odnowić wszystko w Chrystusie	9
2.2. Zdrowaś Maryjo i naprzód!	11
2.3. Całe życie dla Papieża	12
2.4. Dusz! Dusz!	13
3. DUCHOWOŚĆ ORIOŃSKA – DZIEDZICTWO	
CZTERECH WIELKICH MIŁOŚCI KS. ORIONE	14
3.1. Służba Jezusowi Chrystusowi w ubogich, najbardziej opuszczonych i odrzuconych	14
3.2. Maryja czczona jako Matka Boża – Mater Dei	15
3.3. Oddanie Kościołowi i Papieżowi	16
3.4. Troska o zbawianie dusz	18
ZAKOŃCZENIE	19
BIBLIOGRAFIA	20

WSTĘP

„Klęcząc przy łóżku ze złożonymi rękami Alojzy kontemplował czaszkę znajdującą się na stoliku, pomiędzy stosem książek i notatek. (...) Na jej błyszczącej powierzchni wypisał atramentem cztery słowa stanowiące program jego życia: Jezus, Papież, Dusze, Maryja¹”.

Duchowość ks. Orione kształtowała się na drodze poznania i przyjęcia Miłości. Rozczłonkowanie miłości: Jezus, Maryja, Papież, Dusze było jednocześnie harmonijnym zespoleniem prawdy o bezinteresownej i darmo danej Miłości Boga.

Praca obejmuje trzy rozdziały:

Pierwszy rozdział przedstawia ks. Orione – człowieka, który kroczył drogą Miłości, stając się bogaty w miłość;

Drugi rozdział w zarysie prezentuje cztery wielkie miłości ks. Orione;

Trzeci rozdział odsłania wpływ duchowości ks. Orione, opierającej się na miłości do Jezusa, Maryi, Papieża i Dusz, na życie i twórczość jego synów i córek.

¹ D. SPARPAGLIONE, *Ksiądz Orione*, Bergamo 2000, 54.

1. KSIĄDZ ORIONE – ŚWIĘTY BOGATY W MIŁOŚĆ

Człowiek nie może żyć bez miłości. Człowiek, który chce zrozumieć siebie do końca, musi spotkać się z Miłością, przybliżyć się do Niej i uczynić Ją w jakiś sposób swoją. Inaczej jego życie jest pozbawione sensu².

Ksiądz Orione przeżywał z pasją powołanie ludzkie, chrześcijańskie i zakonne. Poznał i uwierzył miłości, jaką Bóg ma ku nam (por. 1J 4,16a). Przynaglony Miłością, rozpalał w duszach ludzkich prawdę, że „*Bóg jest miłością: kto trwa w miłości, trwa w Bogu, a Bóg trwa w nim*” (1J 4,16b).

Niniejszy rozdział podkreśla bezinteresowną odpowiedź świętego na dar miłości. Ksiądz Orione swoją postawą pobudzał zapał apostołski: „*Wszelkie nasze szczęście złożmy w szerzeniu Bożej miłości, w dawaniu Boga i szczęścia innym oraz w unicestwieniu siebie, aby stać się ofiarą całopalną na ołtarzu miłości*”³.

Również dziś świadectwo i pisma ks. Orione przekształcają się w modlitewne wołanie jego synów i córek do Miłości: „*Spraw, o Panie, aby całe moje życie było ofiarą i hymnem – hymnem na cześć Bożej miłości i całopalną ofiarą dla Ciebie, o mój Panie, dla Kościoła świętego, dla Twego namiestnika na ziemi, dla biskupów i moich braci. Niech całe moje biedne życie stanie się kandydiatem Bożej miłości na ziemi, gdyż pragnę, aby – z Twojej łaski, o Panie – w niebie był tylko jeden hymn Bożej miłości! Miłości! Miłości! Miłości!*”⁴.

1.1. Bóg źródłem miłości

Źródło, które czyni nas zdolnymi do miłości nie jest w nas. Bóg jest ŹRÓDŁEM MIŁOŚCI. Bóg pierwszy nas umiłował (por. 1J 4,10). Do Niego należy inicjatywa. Bóg dał nam Syna, a On swojego Ducha, abyśmy posiadali pewność bycia kochanymi. Tylko ten, kto akceptuje i przyjmuje tę miłość, sam zdolny jest do miłości.

² Por. JAN PAWEŁ II, Encyklika *Redemptor hominis*, 1979, nr 10.

³ A. ORIONE, *Listy ks. Orione*, staraniem Postulatury Generalnej Małego Dzieła Boskiej Opatrzności, t. II, Rzym 1969, 394n.

⁴ A. ORIONE, *W imię Boskiej Opatrzności, Najpiękniejsze stronicie*, Żabki: Apostolicum 1998, 59.

Zdolność miłowania najpełniej wyraża się w przyjęciu a następnie w dzieleniu się darem Bożego Miłosierdzia. Miłość bowiem wzywa do nawrócenia. Kazania ks. Orione wyraźnie podkreślały tę prawdę. Pewien matkobójca uwierzył w jego głoszone słowo. Głosem pełnym nadziei, która zrodziła się w jego duszy, błagał o przebaczenie. Z sercem skruszonym uległ działaniu Miłości Miłosiernej. Ksiądz Alojzy – kapłan Chrystusa wypowiedział najbardziej potrzebującego, ukazując triumf miłości Bożej w sercu ludzkim⁵.

Bóg, ponieważ jest miłością, dzieli się nią z człowiekiem nie mając na uwadze żadnej innej motywacji, tylko miłość: dzieli się swoim życiem. Dlatego człowiek został wezwany do napełniania się Bożą miłością, aby dzielić się nią bezinteresownie z innymi: „*Nasz Bóg jest Bogiem miłości. Kocha nas bardziej niż ojciec swojego syna. Chrystus Bóg nie zawahał się oddać życia z miłości do całej ludzkości*”⁶.

Ksiądz Orione założył Zgromadzenie Sióstr Małych Misjonarek Miłosierdzia (Orionistek). Zgodnie ze wskazaniem Ojca Założyciela, siostry zobowiązały się do składania czwartego ślubu – ślubu miłości. Ślub miłości uwypukla cel specyficzny Zgromadzenia, podkreśla zaangażowanie w miłość czynną w działalności społecznej⁷.

Złożenie ślubu miłości nakłada obowiązek dążenia – niemal heroicznego – aby zawsze żyć i działać zgodnie z Ewangelią: „*Poświęcone całkowicie Bogu przez miłość, pragnące jedynie kochać Go i służyć Mu w ubogich, którzy są najdrożsi Jego sercu i naszymi wybranymi braćmi, «pochylamy się z miłościwą słodyczą, by zrozumieć małych, ubogich, pokornych»*”⁸.

Bóg szanuje człowieka i proponuje mu siebie. To jest najwyższe dobro, jakie udziela ludziom, aby ten kto zechce przyjąć Jego miłość, stał się synem Ojca, bratem Chrystusa i oblubieńcem Ducha Świętego.

⁵ Por. D. SPARPAGLIONE, *Ksiądz Orione*, Bergamo 2000, 83-85.

⁶ A. ORIONE, *Listy ks. Orione*, staraniem Postulatury Generalnej Małego Dzieła Boskiej Opatrzności, t. II, Rzym 1969, 330.

⁷ Por. SIOSTRY MAŁE MISJONARKI MIŁOSIERDZIA (ORIONISTKI), *Konstytucje Sióstr Małych Misjonarek Miłosierdzia (Orionistek)*, Rzym 1989, nr 44.

⁸ Tamże, nr 43.

1.2. Człowieczeństwo narzędziem miłości Bożej

Bóg jest miłością, która przyciąga nas do siebie, do nas się zbliża. Przychodzi do nas cieleśnie, aby działać w nas i poprzez nas⁹.

Jezus stał się jednym z nas: „*A Słowo stało się ciałem i zamieszkało wśród nas*” (J 1,14a). On przyjął naturę ludzką, aby nas odkupić i zbawić: „*Ojciec zesłał Syna jako Zbawiciela świata*” (1J 4,14). On stał się narzędziem miłości Bożej, stał się sługą celem wskazania nam pełni człowieczeństwa: „*Bóg wszystko stworzył dla człowieka, ale on został stworzony, aby służyć Bogu i kochać Go oraz by ofiarować Mu całe stworzenie*” (KKK 358).

Ksiądz Orione wspaniałomyślnie otworzył swoje serce Bogu i z coraz większą gorliwością i z miłością chciał stać się sługą sług, rozdając swoje życie wzgardzonym i porzuconym; chciał stać się szaleńcem dla Chrystusa, żyć i umrzeć z miłości do Niego ku braciom¹⁰.

Już od początku w stosunku do siebie samego jak i swoich synów i córek używał słowa „ścierka”. Mówił: „*Należy być «ścierką» w ręku Boga!*”¹¹.

W swoim liście zaadresowanym do pewnego chłopca pragnącego wstąpić do jego Zgromadzenia, wyjaśnia istotę bycia „ścierką”. Wyraźnie zobowiązuje kandydata do podjęcia w wolności decyzji, na drodze której będzie musiał być i pozostać „ścierką” Boga, „ścierką” pod Bożymi nogami. Istota bowiem rzeczy wyrażona w tym słowie oznacza całkowitą ofiarę z siebie samego tak na zewnątrz jak i w życiu wewnętrznym¹².

Ksiądz Orione świadomie i z miłością podjął radykalną formę życia, wzorując się na Jezusie, który nadał najpełniejszy sens słowu „ścierka”, który „*nie przyszedł, aby Mu służono, lecz aby służyć i dać swoje życie jako okup za wielu*” (Mt 20,28).

1.3. Miłość drogą do złożenia daru z siebie

Bóg prawdziwie jest zakochany: „*drogi jesteś w moich oczach, nabrałeś wartości i Ja cię miłuję*” (Iz 43,4). Bóg jednak czeka, aby odpowiedź, której oczekuje, była dana tylko w wolności. Jezus nie chce nas zbawić bez nas.

⁹ Por. BENEDYKT XVI, Encyklika *Deus caritas est*, 2006, nr 14.

¹⁰ Por. A. ORIONE, *W imię Boskiej Opatrzności, Najpiękniejsze stronice*, Ząbki: Apostolicum 1998, 86.

¹¹ Cyt. za: A. KĘDZIORA, *Co w ustach ks. Orione oznaczało słowo „straccio – ścierka”?*, Nasza Rodzina, Biuletyn Sióstr Małych Misjonarek Miłosierdzia, 354 (2003), 36.

¹² Por. tamże, 36.

Uderzająca jest wolność Jezusa Chrystusa. On w wolności podchodzi do planu misji Ojca. Relacja Miłości przygotowuje Go do przyjęcia cierpienia związanego z wypełnieniem woli Bożej. Wypełnienie misji doprowadza Go do śmierci, ale aspekt wiary prowadzi nas do wyzwolenia, do życia.

Głębokie pragnienie złożenia ofiary ze swego życia rozbrzmiewa w codziennym życiu św. Alojzego. W tym miejscu należy wspomnieć o wydarzeniu trzęsienia ziemi, które dotknęło rejony Kalabrii i Sycylii, niszcząc doszczętnie miasto, pociągając za sobą tysiące ofiar¹³. Gdy ks. Orione dowiedział się o katastrofie, natychmiast nadał telegram do biskupa Noto – Giovanni Blandini i do prefekta szkoły. Nim doczekał się odpowiedzi, wyruszył z pomocą¹⁴. Na miejscu katastrofy, w Messynie i Reggio Calabria, Orione zorganizował pierwszą pomoc i gdy przybyła Misja papieska, przysłana przez Piusa X, zastała tam ks. Orione i pracę dobrze już zorganizowaną. Zaufanie Piusa X sprawiło, że powołał go na Wikariusza generalnego, współpracownika Arcybiskupa Messyny¹⁵.

Miłość świętego ujawniła się nie tylko podczas tragedii w Messynie i w Avezzano, ale także podczas wojny, czy w innych okolicznościach. Uchodźcom otwierał na oścież drzwi swoich założonych instytutów. Starców, którzy musieli opuścić przytułek przygarniał do siebie¹⁶.

Zawsze z troską interesował się potrzebującymi, którzy wyciągali do niego dłoń, prosząc o pomoc i otwierając dusze w oczekiwaniu słów pociechy. Ksiądz Orione „gubił” zawsze coś ze swych ubrań. Na przykład ściągnął z nóg nowe buty i oddał ubogiemu. Pieniądze, ubrania i inne rzeczy były dla niego okazją do zbawiania dusz¹⁷.

Widzimy jego życie, jego rozbudzone serce do czynienia dobra. Niejeden człowiek opuścił wszystko, aby pójść za Chrystusem, którego odbicie widział w życiu ks. Alojzego¹⁸.

¹³ Por. D. HYDE, *Rozbójnik Boży*, Warszawa 1988, 55.

¹⁴ Por. D. SPARPAGLIONE, *Ksiądz Orione*, Bergamo 2000, 117.

¹⁵ Por. tamże, 120-121.

¹⁶ Por. tamże, 129.

¹⁷ Por. tamże, 145-146

¹⁸ Por. D. HYDE, *Rozbójnik Boży*, Warszawa 1988, 120.

1.4. Tylko miłość zbawi świat

Ksiądz Alojzy Orione „zadziwił świat” osobistym przykładem życia oddanego bez reszty Bogu. W liście z 1972 r. biskupi polscy, prosząc o akt rychłej beatyfikacji, podkreślali ujmującą miłość, jaką ks. Orione żywił wobec Kościoła i Papieża i służebną postawę wobec najbiedniejszych, dla których poświęcił wszystko i dla których powołał do życia Zgromadzenia zakonne: Synów Boskiej Opatrzności i Siostry Małe Misjonarki Miłosierdzia, aby kontynuowały jego służbę¹⁹.

Angelo Giuseppe Roncalli, późniejszy papież Jan XXIII dał o Alojzym wymowne świadectwo: *„Ksiądz Orione był najbardziej miłującym człowiekiem, jakiego w ogóle znałem. Jego miłość sięgała dalej niż czyjakolwiek, o kim czytałem lub słyszałem, wykraczała poza wszelkie normalne granice. On wierzył, że miłością można zdobyć świat”*²⁰.

Papież Jan Paweł II, podczas kanonizacji ks. Orione zauważył, że *„serce tego stratega miłości”* nie miało granic, gdyż wypływało z miłości Chrystusa, dodając, iż ten pokorny syn brukarza głosił, że *„tylko miłość zbawi świat”*²¹.

Posłuchajmy samego świętego, zachęcającego członków Zgromadzenia do przyjęcia wyzwania Miłości: *„Nasz duch niech będzie wielkim duchem pokory, wiary, miłości: całe nasze życie niech będzie pełne modlitwy, czynnej pobożności, poświęcenia: niech w was wszystkich będzie współzawodnictwo w nieustannym wysiłku, aby czynić dobrze duszom, umysłom, sercom, jak też chorym ciałom naszych braci, z miłości do Boga, dostrzegając w bliźnich naszego Boga i najdroższych Panu. Tylko z miłością Jezusa Chrystusa zbawimy świat! Musimy wypełnić miłością dzielące ludzi bruzdy pełne nienawiści i egoizmu”*²². W innym zaś miejscu czytamy: *„Patrzmy z wiarą, o bracia: oto Chrystus, który nadchodzi, żywy pośród żyjących, dając nam życie ze swojego życia, rozlewając bogactwo odkupienia”*²³.

¹⁹ Por. Komunikat Prymasa Polski z okazji beatyfikacji ks. Alojzego Orione, w: J. BOROWIEC, *Polska pielgrzymka do Rzymu na beatyfikację ks. Orione*, Zduńska Wola 2002, 168-169.

²⁰ A. ZIÓŁKOWSKA, A. ZIÓŁKOWSKI, *Rekolekcje z błogosławionym Alojzym Orione*, Kraków: Wydawnictwo „M” 2001, 115.

²¹ Por. Z homilii Jana Pawła II wygłoszonej podczas kanonizacji ks. Orione 16 maja 2004 r., w: Nasza Rodzina, Biuletyn Sióstr Małych Misjonarek Miłosierdzia, 360 (2004), 1.

²² A. ORIONE, *Listy ks. Orione*, staraniem Postulatury Generalnej Małego Dzieła Boskiej Opatrzności, t. I, Rzym 1969, 282.

²³ A. ORIONE, *Listy ks. Orione*, staraniem Postulatury Generalnej Małego Dzieła Boskiej Opatrzności, t. II, Rzym 1969, 337.

2. JEZUS, MARYJA, PAPIEŻ, DUSZE PROGRAM ŻYCIA KS. ORIONE

Przyglądając się drodze przebytej przez ks. Orione, odkrywamy charakterystyczny aspekt jego duchowości. Chodzi bowiem o dynamizm miłości, który polegał na życiu i szerzeniu znajomości i umiłowaniu Jezusa Chrystusa, Matki Bożej, Kościoła i Papieża; dowartościowaniu i szacunku dla osoby, ze szczególnym uwzględnieniem najuboższych, ostatnich i najbardziej oddalonych.

Cztery wielkie miłości ks. Orione: Jezus, Maryja, Papież, Dusze rozwijały osobowość Alojzego i rozpałały jego Ducha. Wprowadziły go na drogę świętości.

Wzrokiem przepelnionym miłością patrzył na bliźnich i na świat. Tylko miłość do Jezusa, Maryi, Papieża, Dusz była w stanie rozjaśnić to, co wokół niego i w świecie budziło niepokój, wprowadzało napięcia czy odbierało nadzieję i sens życia: *„Żyjemy w wieku, który jest pełen zimna i śmierci w dziedzinie życia duchowego. Ludzie, zamknięci w sobie, nie widzą nic poza przyjemnościami, próżnością i namiętnościami – poza życiem na tej ziemi, nic więcej. (...) Oblicze ziemi odnawia się w ciepłe wiosny, a świat życia duchowego będzie miał nowe życie tylko przez ciepło miłości”*²⁴.

Z homilii wygłoszonej podczas beatyfikacji ks. Orione 26 października 1980 r., Ojciec Święty Jan Paweł II powiedział: *„Z życia tak intensywnego i dynamicznego wydobywa się sekret wielkości i geniuszu ks. Orione: dał się prowadzić tylko i zawsze ścisłej logice miłości: miłości bezmiernej i całkowitej do Boga, do Chrystusa, do Maryi, do Kościoła, do Papieża”*²⁵.

2.1. Odnowić wszystko w Chrystusie

Ksiądz Orione był zakochany w Jezusie. Chrystus stał się jego miłością, którą odczuwał głęboko i konkretnie w swoim życiu.

²⁴ A. ORIONE, *W imię Boskiej Opatrzności, Najpiękniejsze stronicie*, Ząbki: Apostolicum 1998, 44.

²⁵ Z homilii Jana Pawła II wygłoszonej podczas beatyfikacji ks. Orione 26 października 1980 r., cyt. za D. HYDE, *Rozbójnik Boży*, Warszawa 1988, 136.

Motto: „*Instaurare omnia in Christo – Odnowić wszystko w Chrystusie*” (por. Ef 1,10) stało się hasłem jego życia a następnie programem założonego przez niego Zgromadzenia²⁶.

Po całodzienniej pracy potrafił wielokrotnie spędzić całą noc na modlitwie. Czasami budził się w środku nocy i myślami biegł ku Chrystusowi Eucharystycznemu. Często wstawał, zbliżał się do okienka, przez które widoczne było wnętrze katedry i pozostawał na adoracji. Pragnął stać się żywą lampką, płonąca przy tabernakulum²⁷.

Ksiądz Orione swoje pierwsze Oratorium otworzył w 1892 r. w Wielkim Tygodniu, z którego zrodziło się Małe Dzieło Boskiej Opatrzności. Pierwszy kościół do którego poprowadził chłopców to Kościół Ukrzyżowanego w Tortonie. Zebrał grupę młodzieńców przed wielkim krzyżem, wyrzeźbionym w drewnie, przepelnionym obecnością Chrystusa i poświęcił ich Męce Chrystusa. Ten wielki krzyż wykonany z drewna, który czczono w tym kościele, został przekazany Alojzemu i umieszczony w jego pokoju. Dziś ten krzyż znajduje się w przy wejściu do Sanktuarium Matki Bożej od Straży w Tortonie, w którym mieści się także urna ze zwłokami ks. Orione²⁸.

Ksiądz Orione widział w krzyżu drzewo, z którego wypływa nowe życie. Pragnął, aby Chrystus zmartwychwstał we wszystkich sercach i odnowił w sobie każdego człowieka i wszystkich ludzi²⁹. Zawołanie „*Odnowić wszystko w Chrystusie*” wytyczało między innymi cel jego życia, cel działalności w społeczeństwie; stało się oddechem jego życia i śmierci³⁰; przez to motto kierował do Boga przyrzeczenia, tęsknoty, modlitwy, najgorętsze pragnienia³¹.

Człowiek uczy się miłości. Święty z Pontecurone pozostawił dla nas wskazówkę: „*Potrzeba nam Jezusa Chrystusa! Potrzeba nam Jezusa: «Beze Mnie nic uczynić nie możecie». Potrzebujemy Jezusa! I to codziennie; nie na zewnątrz nas, ale w nas i nie tylko duchowo, ale i sakramentalnie. (...) On będzie życiem, pociechą i szczęściem naszym oraz tych, których nam przysyła*”³².

²⁶ Por. B. MAJDAK, *Listy ks. Orione (wybór)*, Warszawa 1981, 248.

²⁷ Por. D. SPARPAGLIONE, *Ksiądz Orione*, Bergamo 2000, 41.

²⁸ Por. tamże, 52-53.

²⁹ Por. B. MAJDAK, *Listy ks. Orione (wybór)*, Warszawa 1981, 35.

³⁰ „*«Jezu, Jezu» - wyszeptał ks. Orione. Następnie spojrział na pielęgniarkę i rzekł do niej: «Idę» – jakby odpowiadając na wezwanie. W chwilę później powtórzył raz jeszcze wezwanie: «Jezu, Jezu, Jezu,» - podniósł oczy ku niebu, bezwładnie przechylił głowę w stronę twarzy Modesta, zapadając w śmiertelną sen.*” - D. SPARPAGLIONE, *Ksiądz Orione*, Bergamo 2000, 185.

³¹ Por. B. MAJDAK, *Listy ks. Orione (wybór)*, Warszawa 1981, 34.

³² A. ORIONE, *Listy ks. Orione*, staraniem Postulatury Generalnej Małego Dzieła Boskiej Opatrzności, t. I, Rzym 1969, 537.

2.2. Zdrowaś Maryjo i naprzód

Maryja miała szczególne znaczenie w życiu ks. Orione. Stała się światłem na drodze jego życia. Całe swoje życie poświęcił rozszerzaniu nabożeństwa do Niej. Z prostotą zachęcał do modlitwy maryjnej³³.

Ksiądz Orione od samego dzieciństwa odkrył wartość nabożeństwa maryjnego. Już jako mały chłopiec prowadził swych rówieśników do kaplicy Matki Bożej w Pontecurone. Jeden z kolegów, z okresu dzieciństwa, wspominał jak Alojzy nie wydawał pieniędzy na słodycze, ale kupował kręgle i zapraszał do zabawy innych. Gdy zabawa osiągała punkt kulminacyjny, proponował kręgle w zamian za nawiedzenie kapliczki Matki Bożej³⁴.

Jako kleryk a następnie kapłan dał wyraz swej pobożności maryjnej organizując inicjatywy świąteczne, pielgrzymki, odbudowując sanktuaria, głosząc przemówienia a także ujmując w korespondencji myśl maryjną. „Zdrowaś Maryjo” odmawiane przed każdą czynnością oficjalną lub prywatną, medalik lub obrazek ofiarowany drugiemu człowiekowi, prowadziły go naprzód pewnym krokiem do zawierzenia³⁵.

Czas i doświadczenie sprawiły, że „*Zdrowaś Maryjo i naprzód!*” – stało się jego zawołaniem³⁶.

Ksiądz Orione głosił, że od Maryi można spodziewać się wszystkiego. Ona wystarczy, by zwyciężyć każdą pokusę i nieprzyjaciół, by pokonać wszelkie trudności. Bowiem Jej moc jest najwyższa po mocy Boga a Serce Syna niczego nie może odmówić Matce³⁷.

„*Zdrowaś Maryjo i naprzód!*” – powtarzał ks. Orione – oddając się w ręce Maryi. Uciekał się do Niej prosząc o serce wielkie i hojne, o miłość, która nie jest przyziemna, ale jest ogniem miłości i szaleństwem krzyża. Z Nią przeżywał oraz z wiarą i odwagą poświęcał się miłości dla „*słodkiego Chrystusa na ziemi*”; względem biskupów i Kościoła oraz ojczyzny; dla braci najbiedniejszych cierpiących; dla

³³ Por. D. SPARPAGLIONE, *Ksiądz Orione*, Bergamo 2000, 159.

³⁴ Por. tamże, 19.

³⁵ Por. SYNOWIE BOSKIEJ OPATRZNOŚCI W POLSCE, *Jak ks. Orione uzasadniał potrzebę ludowej pobożności maryjnej w Zgromadzeniu?*, Warszawa 2000, 14.

³⁶ Por. D. SPARPAGLIONE, *Ksiądz Orione*, Bergamo 2000, 160.

³⁷ Por. B. MAJDAK, *Listy ks. Orione (wybór)*, Warszawa 1981, 375-376.

pracowników, niezdolnych do pracy; dla chorych i cierpiących; dla opuszczonych i zapomnianych; względem wszystkich ludzi³⁸.

Maryja była dla świętego koniecznym i nie do odrzucenia pomostem do Chrystusa. Głęboko wierzył, że Jezusa zawsze znajdzie się w ramionach i na sercu Maryi³⁹.

2.3. Całe życie dla Papieża

Miłość do Papieża przebija w sposób jasny i wymowny ze wszystkich pism ks. Orione. Podkreśla on w problematyce tego zagadnienia bezgraniczne posłuszeństwo Ojcu Świętemu i biskupom Kościoła.

W liście z 26 czerwca 1937 r. pisanym podczas podróży powrotnej z Ameryki Łacińskiej swój zapał apostołski wyraża w słowach modlitwy: „*Spraw, o Panie, aby całe moje życie było ofiarą i hymnem – hymnem na cześć Bożej miłości i całopalną ofiarą dla Ciebie, o mój Panie, dla Kościoła Świętego, dla Twego namiestnika na ziemi, dla biskupów i moich braci*”⁴⁰.

Ksiądz Orione wierzył głęboko, że prawdziwą opoką, na której opiera się cały wszechświat, jest Chrystus: „*Biskupi są następcami apostołów, nauczycielami w Izraelu, przedstawicielami Jezusa Chrystusa w diecezjach. Ale namiestnikiem Jezusa Chrystusa jest zawsze jedynie najwyższy kapłan Rzymu – Ojciec Święty. On jest głową biskupów i nieomylną głową całego Kościoła. On jest ojcem wszystkich, pasterzem wszystkich – Chrystusem Panem widzialnym dla wszystkich. Przez niego przemawia św. Piotr, przez niego przemawia Jezus Chrystus*”⁴¹. Stąd jego żarliwa miłość do Papieża. Dla Papieża był gotów przelać krew i oddać życie: „*A zatem mamy uważać za szczególną łaskę nieba, jeżeli będziemy mogli całkowicie oddać swoje życie, strawić je pokornie i jak najwierniej u stóp Kościoła i dla Kościoła, dla biskupów i dla Papieża*”⁴². Papież stanowił jego życiowe „credo”⁴³.

³⁸ Por. tamże, 376-378.

³⁹ Por. tamże, 374.

⁴⁰ A. ORIONE, *W imię Boskiej Opatrzności, Najpiękniejsze stronice*, Ząbki: Apostolicum 1998, 59; zob. także, B. MAJDAK, *Listy ks. Orione (wybór)*, Warszawa 1981, 362.

⁴¹ B. MAJDAK, *Listy ks. Orione (wybór)*, Warszawa 1981, 424.

⁴² Tamże, 180.

⁴³ Por. tamże, 54; zob. także D. SPARPAGLIONE, *Ksiądz Orione*, Bergamo 2000, 133.

Istotny jest tu również fakt, iż Orione żył w czasach trudnych dla Kościoła we Włoszech. Na drodze swego życia nierzadko spotykał ludzi wrogo nastawionych do Papieża. Stykał się z różnymi ideologiami, które miały na celu oderwanie ludu od Kościoła i Ojca Świętego. Dlatego też sam pragnął związać go „najsłodszy węzeł miłości” z Kościołem i Papieżem, by nie zgubić drogi do Boga. Wierzył gorąco, że „*kochać Papieża to znaczy kochać samego Chrystusa*”⁴⁴.

2.4. Dusz! Dusz!

W dwudziestym roku życia Alojzy był jednocześnie studentem i założycielem szkoły z internatem. W tym też czasie, ten młody alumn z seminarium diecezjalnego w Tortonie dał początek nowemu Zgromadzeniu. Opatrzność Boża powierzyła w jego ręce Dzieło dla maluczkich, odrzuconych, chorych, wyrzutek społeczeństwa – tych wszystkich, których tylko miłość mogła do siebie przyciągnąć⁴⁵.

W praktyce zakres działalności ks. Orione obejmował szkoły i stowarzyszenia młodzieżowe – wpływ ks. Bosko, wszystkie rodzaje cierpień i nędzy – jak u Józefa Cottolengo, a także nędzę duchową, jak np. suspendowanych księży, wśród których apostołował, a nawet upadłe dziewczęta⁴⁶.

Ks. Orione „*dochodził dosłownie «do brzegu przepaści»*. Pewnego razu powiedział do znajomego ks. w Wenecji: *«Gotów jestem wsunąć palec do piekła, gdybym tym sposobem mógł wyratować duszę»*”⁴⁷.

W dniu święceń kapłańskich prosił Pana o łaskę wiecznego zbawienia dla tych, których spotka i do których zostanie posłany⁴⁸. „*Celem kapłaństwa – jak sam pisze w rękopisie pochodzącym z 1917 r. – jest zbawienie dusz i pogoń za tymi, które oddalają się od Boga i giną. One potrzebują ojcowskiej pociechy i pomocy w chwili powrotu, mają pierwszeństwo i dla nich jestem w stanie pozostawić inne, być może potrzebujące mniejszej pomocy, Jezus przyszedł nie do sprawiedliwych lecz do grzeszników.*”⁴⁹

⁴⁴ Por. Komunikat Stefania kard. Wyszyńskiego Prymasa Polski z okazji beatyfikacji ks. Orione, Warszawa dnia 07 października 1980 r., w: J. BOROWIEC, *Polska pielgrzymka do Rzymu na beatyfikację ks. Orione*, Zduńska Wola 2002, 170.

⁴⁵ Por. D. SPARPAGLIONE, *Ksiądz Orione*, Bergamo 2000, 87.

⁴⁶ Por. D. HYDE, *Rozbójnik Boży*, Warszawa 1988, 74.

⁴⁷ Tamże, 74.

⁴⁸ Por. D. SPARPAGLIONE, *Ksiądz Orione*, Bergamo 2000, 68.

⁴⁹ Tamże, 68.

3. DUCHOWOŚĆ ORIOŃSKA – DZIEDZICTWO CZTERECH WIELKICH MIŁOŚCI KS. ORIONE

„Czysta dusza, czyste sumienie, pogodne spojrzenie wzniesione ku niebu, dłonie poruszające łany zbóż, jakie wyrosły na polu. Oto obraz ewangelicznego robotnika, który po zakończonej pracy udaje się na spoczynek, pozostawiając swym Dzieciom drogocenną spuściznę: kontynuować jego dzieło”⁵⁰.

Ziarno „FIAT” ks. Orione obumarło w Miłości i zrodziło „Małe Dzieło Boskiej Opatrzności”. Ks. Orione stał się ojcem „małych córek i synów” ze wszystkich stron świata.

Jego cztery filary duchowości: Jezus, Maryja, Papież, Dusze są zaproszeniem do pielgrzymowania szlakami woli Bożej celem osiągnięcia świętości. Owy dar realizowany jest przez członków założonego przez niego Zgromadzenia.

3.1. Służba Jezusowi Chrystusowi w ubogich, najbardziej opuszczonych i odrzuconych

Ojciec Orione zachęcał swych duchowych następców do wiernego kroczenia drogą naśladowania Pana Jezusa.: *„Największą waszą troską niech będzie to, żeby żyć Chrystusem, przyoblec się w Chrystusa wewnątrz i na zewnątrz, żyć Jego duchem”⁵¹.*

Miał też świadomość, że wszelka działalność w Kościele ma być wykonywana w duchu służby: *„Jesteśmy sługami nieużytecznymi, ale jesteśmy sługami Jezusa Chrystusa i zapłata będzie nam dana proporcjonalnie do ducha wspaniałomyślności, radości i pracy, a przynajmniej w zależności od pragnień, jakie będziemy mieli w winnicy Pańskiej, na wyznaczonym miejscu”⁵².*

Wierne duchowi Założyciela Siostry Orionistki dążą do tego, aby ich życie i całe Zgromadzenie stało się ofiarą powszechnego braterstwa w Chrystusie.

⁵⁰ Tamże, 201.

⁵¹ B. MAJDAK, *Listy ks. Orione (wybór)*, Warszawa 1981, 393.

⁵² Tamże, 333.

W odpowiedzi na aktualne potrzeby Kościoła służą Chrystusowi w człowieku, niosąc ulgę cierpiącym członkom Jego Mistycznego Ciała.

Powołując się na list ks. Orione z 12 września 1935 r., w którym Założyciel wyraził swoje pragnienie i plany dotyczące powstającego dzieła czytamy iż celem szczególnym i specjalnym Małych Sióstr Misjonarek Miłosierdzia jest „*pełnienie miłosierdzia względem bliźnich przez poświęcenie życia i całkowite oddanie się pracy dla dobra dzieci, ludu i biednych najbardziej oddalonych od Boga i najbardziej opuszczonych, oraz przez nauczanie katechizmu i apostołstwo ewangelicznych uczynków miłosierdzia, aby przez to wszystkich doprowadzić do poznania i miłowania Jezusa Chrystusa oraz Jego Namiestnika - słodkiego Chrystusa na ziemi – Biskupa rzymskiego i Głowy Kościoła świętego*”⁵³. Podobnie Konstytucje Księży Orionistów wyrażają powyższą prawdę. „*Specjalnym celem Zgromadzenia jest: szerzenie znajomości Jezusa Chrystusa, Kościoła i Papieża przede wszystkim wśród ludu (...). Ten cel Zgromadzenie osiąga przez apostołstwo miłosierdzia wśród maluczkich i ubogich, zakładając instytucje i takie dzieła, które dają pomoc duchową i materialną, (...) aby odnowić i zjednoczyć w Jezusie Chrystusie Panu naszym człowieka i społeczeństwo (...)*”⁵⁴.

3.2. Maryja czczona jako Matka Boża – Mater Dei

Po wielu latach gorliwej modlitwy odnośnie kultu Najświętszej Dziewicy ks. Orione wybrał i naświetlił ostatecznie tytuł, pod którym Zgromadzenie ma czcić Maryję. Jest nim: Mater Dei – Matka Boga. Nie chciał, aby członkowie jego dzieła widzieli w Maryi tylko typ - ideał doskonałej Niewiasty. Pragnął, aby Ją dostrzegali również jak Ojcowie Kościoła zebrani w Efezie w 431 r. jako „*Matkę Bożą i naszą*”⁵⁵. „*Najświętsza Dziewica jest w szczególny sposób czczona pod wezwaniem Matki Bożej. Wszystkie ważniejsze uroczystości Instytutu, jak obłóczyny i śluby zakonne niech odbywają się, o ile to możliwe, w Jej święta lub dni Jej poświęcone.*”⁵⁶

⁵³ Cyt za: SIOSTRY MAŁE MISJONARKI MIŁOSIERDZIA (ORIONISTKI), *Konstytucje Sióstr Małych Misjonarek Miłosierdzia (Orionistek)*, Rzym 1989, 11.

⁵⁴ MAŁE DZIEŁO BOSKIEJ OPATRZNOŚCI (ORIONIŚCI), *Konstytucje Synów Boskiej Opatrzności*, Rzym 1990, nr 5.

⁵⁵ Por. SYNOWIE BOSKIEJ OPATRZNOŚCI W POLSCE, *Jak ks. Orione uzasadniał potrzebę ludowej pobożności maryjnej w Zgromadzeniu?*, Warszawa 2000, 8.

⁵⁶ Cyt. za: SIOSTRY MAŁE MISJONARKI MIŁOSIERDZIA (ORIONISTKI), *Konstytucje Sióstr Małych Misjonarek Miłosierdzia (Orionistek)*, Rzym 1989, nr 7.

Ksiądz Orione, wielki czciciel Maryi Matki Bożej, głosząc zawsze i wszędzie, że Ona jest Założycielką, Opiekunką i Strażniczką Małego Dzieła, ufundował sanktuarium maryjne jako dowód miłości i wotum wdzięczności. Sanktuarium Matki Bożej od Straży w Tortonie jest sercem i centrum Zgromadzenia. Figura Matki Bożej imponuje wielkością a ulana została ze złomu zebranego wśród mieszczan⁵⁷.

Ze względu na pozostawione dziedzictwo umiłowania Matki Boga, siostry zobowiązane są do rozszerzania Jej kultu. Dlatego każdy dom Instytutu szczyli się nazwą jednego z Jej tytułów lub przywilejów, a każda siostra przyjmuje Jej imię jako pierwsze⁵⁸. Księża nabożeństwo do Matki wyrażają w stałym naśladowaniu Jej cnót ewangelicznych, w częstym i ufnym uciekaniu się do Jej matczynego wstawiennictwa, w obchodzie Jej świąt i wspomnień⁵⁹.

Obchody liturgiczne właściwe dla Rodziny Oriońskiej dotyczące uroczystości Matki Bożej przypadają na 20 listopada⁶⁰.

3.3. Oddanie Kościołowi i Papieżowi

Miłość do Papieża i szczególny sposób jej przeżywania i wyrażania, znajduje się w centrum charyzmatu Rodziny Oriońskiej. Wystarczy przypomnieć, iż początkowo Orione chciał w nazwie Zgromadzenia wyrazić jego wymiar papieski i kościelny. Najwcześniejsze reguły z 17 kwietnia 1899 r. podkreślają ten fakt wyraźnie: „*Dla obrony Papieża, dla szybkiego i całkowitego wypełnienia jego woli, jego pragnień powstanie – jeżeli tak się będzie podobało Panu – nowe zgromadzenie, które przyjmie nazwę «Towarzystwa Papieskiego»*”⁶¹.

Ostatecznie została zatwierdzona przez papieża Piusa X nazwa „Małe Dzieło Boskiej Opatrzności”⁶².

⁵⁷ Por. D. SPARPAGLIONE, *Ksiądz Orione*, Bergamo 2000, 164-165.

⁵⁸ Por. SIOSTRY MAŁE MISJONARKI MIŁOSIERDZIA (ORIONISTKI), *Konstytucje Sióstr Małych Misjonarek Miłosierdzia (Orionistek)*, Rzym 1989, nr 7.

⁵⁹ Por. MAŁE DZIEŁO BOSKIEJ OPATRZNOŚCI (ORIONIŚCI), *Konstytucje Synów Boskiej Opatrzności*, Rzym 1990, nr 79.

⁶⁰ Por. MAŁE DZIEŁO BOSKIEJ OPATRZNOŚCI (ORIONIŚCI), *Normy Synów Boskiej Opatrzności*, Rzym 1990, nr 2.

⁶¹ I. TERZI, *Duchowość oriońska*, Rzym-Warszawa 1983, 23.

⁶² Por. D. HYDE, *Rozbójnik Boży*, Warszawa 1988, 52.

Celem Zgromadzenia ma być miłość Kościoła i Papieża, zaś dzieła miłosierdzia prowadzone przez Zgromadzenia Orionińskie mają być tylko drogą prowadzącą do umiłowania Kościoła i Jego Namiestnika. „*Żyć, działać i umrzeć dla Papieża – napisze ks. Orione – oto tym i tylko tym jest Dzieło Boskiej Opatrzności!*”⁶³.

Ksiądz Orione wiele razy wspominał o największym pragnieniu swego serca, chciał żeby „*synowie Boskiej Opatrzności byli zawsze najbardziej kochającymi synami Papieża – słodkiego Chrystusa na ziemi, episkopatu i Kościoła, by razem z nim, w bezwzględnym posłuszeństwie i synowskim oddaniu bez granic byli pokornymi sługami, gorącymi obrońcami Stolicy Apostolskiej i biskupów*”⁶⁴.

Zatem owocem przeżywanej miłości wobec Stolicy Świętej stał się czwarty ślub szczególnej wierności Papieżowi⁶⁵.

Miłość do Papieża posiada szeroką gamę wyrażeń, które konkretyzują się w posłuszeństwie, uległości i wierności. Konstytucje Księży Orionistów reasumują to w następujący sposób: „*zobowiązujemy się: do pełnego uznania hierarchicznej władzy biskupa rzymskiego w Kościele powszechnym; do bezwarunkowego przyjęcia jego nauczania i programu; do całkowitej gotowości na przyjęcie jakiegokolwiek jego decyzji wobec nas, na każdą posługę w jakiegokolwiek części świata, aby realizować charyzmat zawarty w haśle «Instaurare omnia in Christo, ut fiat unum ovile et unus Pastor – Odnowić wszystko w Chrystusie, żeby się stała jedna owczarnia i jeden Pasterz»*”⁶⁶.

Zstępując dalej na teren praktyczny ks. Orione pisze: „*Niech nas zatem nikt nie przewyższy w zachowaniu wskazań papieskich i to wszystkich bez przemilczeń, bez biadoleń, oziębłości i wahań. Uległość nasza ma być zupełna, synowska i doskonała – uległość myśli, serca i czynu – nie tylko w tym, co papież jako taki uroczyście decyduje w rzeczach wiary i moralności, ale w każdej jakakolwiek by ona była, której naucza, pragnie albo którą nakazuje*”⁶⁷.

⁶³ Por. Księża Orioniści, *Błogosławiony ks. Alojzy Orione, Krótki życiorys wydany z okazji Beatyfikacji 26 października 1980 r.*, 55.

⁶⁴ Por. B. MAJDAK, *Listy ks. Orione (wybór)*, Warszawa 1981, 275.

⁶⁵ Por. MAŁE DZIEŁO BOSKIEJ OPATRZNOŚCI (ORIONIŚCI), *Konstytucje Synów Boskiej Opatrzności*, Rzym 1990, nr 47.

⁶⁶ Tamże, nr 47.

⁶⁷ B. MAJDAK, *Listy ks. Orione (wybór)*, Warszawa 1981, 54.

3.4. Troska o zbawianie dusz

Cała działalność Zgromadzenia powinna być wyrazem miłości, która pragnie całkowitego dobra człowieka: „*Nie umieć nic innego, jak tylko widzieć i kochać dusze naszych braci. Dusze maluczkich, dusze biednych, dusze grzeszników, (...)*”⁶⁸.

„*Dusz! Dusz!*”! – oto zawołanie ks. Orione, które powtarzają rzesze duchowych dzieci. Jest to motto rozbrzmiewające w ośrodkach miłosierdzia, w seminarium i we wszystkich czynionych posługach⁶⁹.

„*Dla słabych stałem się słaby, by pozyskać słabych. Stałem się wszystkim dla wszystkich, żeby uratować choć niektórych*” (1Kor 9,22).

Ożywieni duchem odwagi apostołskiej otwartej i nowoczesnej w formach członkowie Małego Dzieła odpowiadają na powołanie, aby zdobywać dusze dla Chrystusa⁷⁰. „*Pan Jezus daje nam ogromne rzesze ludzi, żeby je zbawić. Jezus cierpi na krzyżu i woła: «Pragnę – sitio» (por. J 19,28).*”⁷¹ Nie patrząc na wiek, narodowość czy religie otwierają serce zarówno względem zdrowych, jak i chorych; wobec wszystkich, a zwłaszcza wobec braci cierpiących i opuszczonych⁷².

⁶⁸ A. ORIONE, *W imię Boskiej Opatrzności, Najpiękniejsze stronicie*, Ząbki: Apostolicum 1998, 139.

⁶⁹ Por. D. SPARPAGLIONE, *Ksiądz Orione*, Bergamo 2000, 139.

⁷⁰ Por. MAŁE DZIEŁO BOSKIEJ OPATRZNOŚCI (ORIONIŚCI), *Konstytucje Synów Boskiej Opatrzności*, Rzym 1990, nr 9.

⁷¹ B. MAJDAK, *Listy ks. Orione (wybór)*, Warszawa 1981, 390.

⁷² Por. tamże, 370.

ZAKOŃCZENIE

Na bazie niniejszej pracy można zauważyć, że człowiek kroczący drogą wydeptaną ścieżkami miłości, najpierw przyjmuje ten dar a następnie wypełnia go i posyła dalej. Szczególne potwierdzenie słuszności obranej przez ks. Orione drogi dokonało się na placu św. Piotra w Rzymie dnia 16 maja 2004 r. podczas uroczystej kanonizacji „ojca ubogich”.

Przez całe życie ks. Orione przewijała się zachęta, by uczyć się miłości, przede wszystkim miłości do Jezusa, Maryi, Papieża i Dusz.

BIBLIOGRAFIA

1. BOROWIEC J., *Polska pielgrzymka do Rzymu na beatyfikację ks. Orione*, Zduńska Wola 2002.
2. HYDE D., *Rozbójnik Boży*, Warszawa 1988.
3. KĘDZIORA A., Co w ustach ks. Orione oznaczało słowo „straccio – ścierka”?, *Nasza Rodzina* 354 (2003), 35-39.
4. MAJDAK B., *Listy ks. Orione (wybór)*, Warszawa 1981.
5. MAŁE DZIEŁO BOSKIEJ OPATRZNOŚCI (ORIONIŚCI), *Konstytucje i Normy Synów Boskiej Opatrzności*, Rzym 1990.
6. ORIONE A., *Listy ks. Orione t. I - II*, Rzym 1969.
7. ORIONE A., *W imię Boskiej Opatrzności, Najpiękniejsze stronice*, Ząbki: Apostolicum 1998.
8. SIOSTRY MAŁE MISJONARKI MIŁOSIERDZIA (ORIONISTKI), *Konstytucje i Normy Sióstr Małych Misjonarek Miłosierdzia (Orionistek)*, Rzym 1989.
9. SPARPAGLIONE D., *Ksiądz Orione*, Bergamo 2000.
10. SYNOWIE BOSKIEJ OPATRZNOŚCI W POLSCE, *Jak ks. Orione uzasadniał potrzebę ludowej pobożności maryjnej w Zgromadzeniu?*, Warszawa 2000.
11. TERZE I., *Duchowość oriońska*, Rzym-Warszawa 1983.
12. ZIÓŁKOWSKA A., ZIÓŁKOWSKI A., *Rekolekcje z Błogosławionym Alojzym Orione*, Kraków: Wydawnictwo „M” 2001.